

Nr 549.

Av herr **Kristensson** i Osby **m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 162, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 9 § militärsättningsförordningen den 2 juni 1950 (nr 261), m. m.

På grund av pris- och löneutvecklingen under senare år har i Kungl. Maj:ts proposition nr 162 föreslagits vissa ändringar i grunderna för ersättningar till värnpliktiga m. fl., som ådragit sig skada eller sjukdom under militärtjänstgöring. Därav betingat förslag angående beräkning av anslaget för ersättningarnas bestridande har framlagts i proposition nr 110.

De ändrade bestämmelserna skall enligt proposition nr 162 tillämpas fr. o. m. den 1 juli 1953 utan retroaktivitet beträffande ersättning för tid dessförinnan.

Ändringarna innebär främst en uppräknig av de ersättningar, som enligt den år 1950 antagna s. k. omregleringsförordningen utgår till värnpliktiga m. fl. i äldre fall. Till dem hör bl. a. de många skade- och sjukdomsfallen från den förstärkta försvarsberedskapen under andra världskriget.

I motion nr II: 405 vid förra årets riksdag hemställdes om en uppräknig av omregleringsförordningens ersättningsbelopp, särskilt för de höggradigt invalidiserade. Motionärerna framhöll då, att de år 1950 bestämda beloppen redan från början var väl låga, att de genom levnadskostnadsökningarna hade förlorat en stor del av sitt värde samt att en uppräknig var författningstekniskt mycket enkel att genomföra och kunde ske utan att man föregrep ett framlagt förslag till ny lagstiftning om yrkeskadeförsäkring m. m. Motionärerna påpekade också, att en då aktualiserad utredning om allmän indexreglering av livräntor till yrkesskadade m. fl. tydligen måste ta avsevärd tid och att en ersättningsförbättring framstod såsom särskilt angelägen beträffande de av omregleringsförordningen omfattade skadefallen.

Den nämnda motionen, som lades fram i januari förra året, föranledde ingen riksdagens åtgärd. Andra lagutskottet förklarade i sitt utlåtande den 20 mars (nr 25) — utan att några yttranden över motionen hade införskaffats — att penningvärdeförsämringen motiverade en omprövning av ersättningarna i fråga men att utskottet inte kunde tillstyrka att ersättningsgrunderna ändrades utan närmare utredning.

I motionen föreslogs, att omregleringsförordningens månadslivränta för helinvalider skulle höjas till 450 kronor i åldrarna 25—67 år och till

350 kronor i övriga åldrar. Kungl. Maj:t har nu föreslagit, att beloppen skall bestämmas till 460 kronor och 360 kronor. En jämförelse mellan motionen och propositionen visar också i övrigt, att ett bifall till motionen förra året inte hade på olämpligt sätt föregripit de nu i propositionen föreslagna höjningarna.

Vid omregleringsförordningens tillkomst år 1950 bestämdes ersättningsbeloppen otvivelaktigt i underkant. Detta berodde på att man då icke förutsåg den starka förskjutning i pris- och lönenivån, som snart gjorde sig gällande. Någon tvekan synes inte behöva råda om att de i motionen förra året föreslagna ersättningsförbättringarna var helt rimliga redan i dåvarande läge. Vi finner det mycket beklagligt, att de skadade har måst vänta lång tid på de i hög grad befogade förbättringarna av deras knappa villkor.

Mot bakgrunden av det sagda är det i hög grad på sin plats, att någon förbättring också för tid före den 1 juli 1953 överväges. Visserligen har i en del fall behovsprövade ersättningsfyllnader utgått, men det framgår av propositionen, att också en höjning av dem hade bort ske.

Den lämpligaste formen för en retroaktiv förbättring av ersättningar enligt omregleringsförordningen synes oss vara, att de som den 1 juli i år alltjämt har ersättningsrätt får ett procentuellt tillägg på ersättningarna under första halvåret, förslagsvis med 25 % på ersättning för tid, när arbetsförmågan varit nedsatt med minst hälften, och på livräntor till änkor och barn.

Kostnaden för en sådan retroaktiv förbättring torde inte bli så stor, att finansiella hänsyn måste stå hindrande i vägen. Riksförsäkringsanstalten torde böra få yttra sig om vilken anslagsuppräknning, som är behövlig.

I propositionen nr 162 har bl. a. föreslagits, att det skall ankomma på Kungl. Maj:t att föreskriva, i vad mån avdrag å ersättningarna enligt omregleringsförordningen skall ske, när ersättningstagarna åtnjuter skadestånd m. m. Det har angivits, att olika föreskrifter har ansetts erforderliga för skilda fall. Vi vill framhålla det önskvärda i att förmånerna blir likvärdiga i likartade fall och förutsätter att utskottet uppmärksammar frågan.

Med stöd av vad ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen beslutar om tillägg till ersättningar enligt omregleringsförordningen i anslutning till vad ovan föreslagits.

Stockholm den 9 april 1953.

Filip Kristensson
i Osby.

Edvard Mårtensson
i Smedstorp.

Sven Gustafson
i Göteborg.

Martin Larsson.

Folke Nihlfors.